

Koszalińska Biblioteka Publiczna
w Koszalinie

Literacki Start

Wojewódzki
konkurs

Koszalin 2001 r.

KOSZALIŃSKA BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
W KOSZALINIE

**WOJEWÓDZKI KONKURS
„LITERACKI START”**

KOSZALIN 2001

Wydawca: Koszalińska Biblioteka Publiczna

Projekt okładki: Henryk Maciejewski

ISBN 83-87317-31-4

Druk: Zakład Poligraficzny „Polimer” w Koszalinie

Wstęp

Kolejna edycja Wojewódzkiego Konkursu „Literacki start” zorganizowanego przez Koszalińską Bibliotekę Publiczną wskazuje, że zainteresowanie literaturą i jej pisaniem wśród mieszkańców Pomorza Środkowego z roku na rok rośnie, co świadczy, że Konkurs realizuje cel, jaki założyli sobie jego organizatorzy.

Wśród nadesłanych utworów poetyckich można by wyróżnić trzy grupy. Do pierwszej zaliczylibyśmy wiersze, których autorami są dzieci. Są to zabawne i wzruszające nieporadnością wierszyki, pierwsze próby przelania na papier owych charakterystycznych dla dziecka zachwyków nad żabką, ptaszkiem czy motylnikiem.

W drugiej grupie znalazłyby się utwory ludzi młodych, których zapasy ze światem nie przystającym do ich wyobrażeń i oczekiwań znajdują odzwierciedlenie w twórczości. Są to wiersze wypełnione buntem, niezgodą na świat taki, jakim jest, chęcią jego zmiany. Radzilibyśmy ich autorom przeczytać wiersz Stanisława Grochowiaka „Do S...” z tomu „nie było lata”.

I wreszcie trzecia grupa skupiałaby utwory autorów w różnym wieku, których przepętnia pragnienie miłości: miłości niedościgłej, miłości oczekiwanej latami, miłości wytęsknionej. Ale miłość nie przychodzi i wiersze kipią nadaremным wołaniem, skargą duszy zrozpaczonej, samotnej, pogrążonej w powszedniej, otępiającej, napawającej obrzydzeniem egzystencji – wegetacji. Niektórzy z autorów idą konsekwentnie dalej i zbliżają się niebezpiecznie do granicy, za którą rozwiera się otchłań. Zapewne pesymizm jest miarą wrażliwości, ale „trzeba wyobrazić sobie Syzyfa szczęśliwym”, jak napisał Camus.

Wśród utworów prozatorskich uderza ogromna różnorodność tematyczna. Są tu teksty z pogranicza literatury, jak np. „Spotkanie w Europie, czyli rzecz o tradycji” – mądry dialog o roli tradycji, który zostałby zapewne nagrodzony w konkursie „Mój głos w sprawie wstąpienia Polski do Unii Europejskiej” czy „Ewangelia

według Wolanda' – hołdem oddanym Chrystusowi?" – napisana pięknym językiem rozprawa krytyczna na temat walki dobra ze złem w nawiązaniu do powieści Bułhakowa „Mistrz i Małgorzata”. Jest tu opowiadanie fantastyczne „Prolog” o przygodach doktorantki na Marsie, dramatyczna opowieść o gejach – „Oni”, ciekawy kompozycyjnie tekst „Jak Feniks z popiołów” spięty motywem obrazu P. Klee „Szalenciec”, którego treścią są egzystencjalne rozterki byłego studenta ASP. Jest patriotyczna historia o ostatnich chwilach życia Emilii Plater – „Tobie, Ojczyzno”, gęstością swych gwałtownych namiętności przypominający po trosze „Pieśni Maldorora” tekst „W chwili dziejowej, gdy nic nie zależy od człowieka, wszystko zależy od człowieka”, inspirowana książkami L. Bonda „Czerwony Feniks” i R. J. Pineiro „Pustynna gwiazda” wojenna opowieść „Między Wisłą z Bugiem”. Jest skrajnie pesymistyczna relacja o wyobcowaniu, które prowadzi bohaterkę do samobójczej śmierci – „Niespełniony sen o jutrze”, napisane zręcznie, z literackim zacięciem opowiadanie „Niezapominajki”, jest wreszcie wypełniona ogromną miłością do człowieka i przyrody, radująca duszę opowieść – kronika o Bornem Sulinowie „Jest takie miejsce...”

Janusz Gryz

**PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA KOMISJI OCENIAJĄCEJ
PRACE NADESŁANE NA WOJEWÓDZKI KONKURS
„LITERACKI START” Koszalin 2001**

W dniu 18 kwietnia Komisja Oceniająca w składzie”

Janusz Gryz – poeta, prozaik, przewodniczący Jury

Piotr Bednarski – poeta, prozaik, członek Jury

Andrzej Ziemiński – Dyrektor Koszalińskiej Biblioteki Publicznej –
członek Jury

Anna Drozdalska – sekretarz Jury

dokonała oceny 500 prac 107 autorów – w tym 467 wierszy oraz 33
prac prozatorskich.

Komisja postanowiła przyznać:

W kategorii poezji:

I nagrodę MARKOWI WIŚNIEWSKIEMU z Polic

II nagrodę JOANNIE KACZOR z Kamienia Pomorskiego

**III nagrodę ANDRZEJOWI PACZKOWSKIEMU z Kamienia
Pomorskiego**

wyróżnienia: DOROCIE WARDECKIEJ z

Koszalina

PATRYCJI WINTER z Białogardu

drukiem wyróżnić wiersze:

JAROSŁAWA PASZKIEWICZA ze Szczecina

JADWIGI ZAPASA – HREHOROWICZ z Koszalina

DOMINIKI DADAN z Bobolic

ULEŃKI BIELENIS ze Szczecina

PAWŁA ŻUROWSKIEGO z Koszalina

ARTURA ŻEJMO z Koszalina

MARTYNY OLSZEWSKIEJ z Białogardu
AGATY HAŁUSZCZYK z Czaplinka
JERZEGO GRAJEWSKIEGO z Koszalina
KAMILI CHODZICKIEJ z Chociwła

W kategorii prozy:

I i II nagrody nie przyznano

III nagrodę przyznano MAGDALENIE SERWACH
z Czaplinka

Wyróżnienie ANNIE RYDLAK z Wącza

Ponadto postanowiono drukiem wyróżnić prozę MARTY
SKIBIŃSKIEJ z Koszalina

Jury:

Janusz Gryz
Piotr Bednarski
Andrzej Ziemiński
Anna Drozdalska

Koszalin, 18.04.2001 r.

I NAGRODA W KATEGORII POEZJI MAREK WIŚNIEWSKI - POLICE

o ile wiem

o ile wiemy o istocie świata
ruchach gwiazd fazach księżyca
locie wężki i języku nietoperzy

o ile wiemy o strukturze światła
mieszaniu barw i dźwięków
powszechnych prawach ciężenia i rozwoju

o ileż więcej wiemy o jak dalece więcej
wiemy teraz o sobie – najbardziej moja –
tłumacząc w myślach teorię trwającej kłótni
(wiadomo – tej wędrówki przez synapsy)

o ile wiem
możemy być pewni
naszych teorii
wyjątki potwierdzają je
na każdym kroku

moi najlepsi znajomi

Moi najlepsi znajomi
kończą studia rodzą dzieci
ich plany na przyszłość
są już mniej więcej
odkryształizowane
Moi najlepsi znajomi
idą na kompromisy
ale uważają żeby nie przekroczyć przy tym
pewnych granic
umownie zwanych umownymi
Moi najlepsi znajomi wchodzą w układy
pijąc wódkę z poznanymi
przygodnie osobami
często o podejrzanym autoramencie
Moi najlepsi znajomi
chcą zrobić karierę
w tym celu trudnią się
rzemiosłem artystycznym
a swoje produkty usiłują
szeroko upowszechnić
dzięki czemu niektórzy już
zdołali się przebić
o innych jest coraz głośniejsze
Moi najlepsi znajomi
mają krytyczne spojrzenie na rzeczywistość
ostatnio ich krytyka staje się
dość krytyczna
Moi najlepsi znajomi
nie robią wielkich świństw
twierdzą i nie bez racji
że na wszystko musi
przyjść czas

Moi najlepsi znajomi
piszą wiersze
o swoich najlepszych znajomych

czy w ogóle stać nas na to

na pewno trzeba tu wymienić
pokój na piętrze, świeże liście
pełen zwiastowania głos ze schodów
odwiedzanie przedszkoli
supermarketów, ciemnych ulic
uważnie śledzenie zachodów
słońca i prywatnych kartotek
wszystkie drobne zmiany
na tak i nie
domowe zwierzęta i konieczny
zapach igliwia
To pokrótce najważniejsze ze spraw
Pozostała jeszcze kwestia miłości
Tory planet to zbliżają się
to oddalają
są także światła wśród stołów i wanien
i wszystko staje się bardziej czytelne
Lepsze to niż nic

ognia bólu i lęku

wszyscy mówią o końcu
przepowiadają ten moment
wielojęzyczne księgi apokalipsy

w niemodnym stylu słuchają requiem
i świat oprawiają w ramy
tańca śmierci
z ostrym podziałem
wśród niezdecydowanych bogów

najciekawsze że koniec
zawsze jest syntezą
ognia bólu i lęku
tych atrybutów pod dostatkiem

przemysłna ucieczka
cierpliwy kacie codzienności
mówią o tobie
w czasie przeszłym
a to dopiero początek

po sezonie

jest powietrze
ale nie ma oddechu
jest fundament
ale nie ma ruin
mozaik ścian zarysu drzwi
jak to jest

jest wytrwałość
ale nie ma twarzy
tej wielkiej triady słów
jest czarny kot
ale nie ma drogi
jak to

jest ostrze
ale nie ma noża
kamień w wodę woda
w usta
jak

to jest istotnie
ważki problem
mam nadzieję
że w toku dalszej dyskusji
zblizymy się
do

II NAGRODA W KATEGORII POEZJI

JOANNA KACZOR – KAMIEŃ POMORSKI

x x x

szukam

szalonej
nieskończonej
miłości
szukam, nie spocznę, szukam

kogoś
kto będzie w stanie
oddać dla mnie
życie

szukam

podobno
jest jeden taki
który
na obu dłoniach
wytatuował sobie
moje imię
śmieszny

szukam

dopóki go nie znajdę

x x x

uwierzyłam im
one
jak na złość
woda na dywanie
muszę posprzątać
w mojej głowie
nie można ufać
tulipanom

x x x

kobieta wyzwolona
przemyka się
w mroku

zbuntowana młodzież
wraca na dziewiątą
do mamy

tylko wolności
potraficie
powiedzieć **nie**

x x x

szybko się zagoiły
    rany
        opatrzone
            taśmą
                klejącą
podcięłam sobie
    żyły
        czerwonym
            mazakiem

x x x

widziałam umierającego
na ulicy
nikt mu nie pomógł
    zawiodłam się
    na człowieku
    jeśli jeszcze
    można mnie tak nazwać

III NAGRODA W KATEGORII POEZJI

ANDRZEJ PACZKOWSKI - KAMIENŃ POMORSKI

Wieczór

Zaśnij, Miła, już wieczór
Słońca krąg czerwony
Po niebieskiej wędrówce
Kąpie się w zatoce
Wieczór ciepły i czysty
Bierze nas w objęcia
Noc nadchodzi bezgłośnie
Tak, jak wszystkie noce

Jeszcze tylko ptak senny
w listowiu się wierci
Jeszcze woda się marszczy
Pod wiatru pieszczotą
Jeszcze słowik muzykant
Koncertu nie zaczął
Jeszcze zachód się bieli
Dzień gaśnie. I oto

Mrokiem czarnym jak smoła
Noc miasto otula
Tysiące gwiazd zapala
Drogą Mleczną mam
Księżyc filut pyzaty
Zakochanych tropi
I złotem im maluje
Miłości aksamit

A potem jeszcze koncert
Koncert jakich mało
Na pięć świerszczy, chrabąszcza
Słowika w jaśminie
I śpiew niesie się cichy
Opada i ginie

I cisza. Cisza pełna
Jak nabrzmiała czara
Pełna snów, marzeń pełna
Bierze nas w ramiona
Już z myśli wymazuje
I ból i cierpienie
I już nas tutaj nie ma
Już świadomość kona

Już w uścisku spleceni
Dniami i latami
Wśród gwiazd płyniemy razem
Ludzkich losów rzeką

Więc dlaczego Kochana
Do łez tak Ci blisko
A do marzeń o szczęściu
Tak bardzo daleko. -

Ognisko

Ognisko rozpałilem pod koślawą brzozą
Siedzę patykiem wiercę w skier złotym siedlisku
W spopielwały żar drewna trzy ziemniaki kładę
I stare kości grzeję w ciepłe przy ognisku.

Płomyk złoty, gorący jak przyjaciel wierny
jak pies co spotkał pana stopy moje liże
Wspomnienie przywołuje upalnego lata
Zniewala ciepłem miłym, wciąż podpełza bliżej.

Lecz, nagle ćma brunatna, piękny motyk nocy
Do światła, jak do szczęścia w pędzie ślepym leci
Już nad żarem wiruje w pragnieniu ostatnim
Jeszcze jeden krąg zwiewny, potem drugi, trzeci...

Nagle w tańcu zastyga, gdy płomień okrutny
Ogniem białym lecz strasznym skrzydeł ciężkich sięga
I wali się w żar ognia, jak pocisk złocisty
Na nic lotu pragnienie i życia potęga.

Jeszcze raz się podrywa, jeszcze lecieć pragnie
W ostatnim tańcu strasznym w popiele się wierci
Potem, jak iskra gaśnie w zdumieniu ogromnym
Że do światła leciała, a dosięgła śmierci.

Tak i my się garniemy do światła ogniska
Co naszym życia tańcem miota, kręci wokół
A, gdy wreszcie nas sięgnie skrzydło śmierci czarne
W światło lecimy złote, przemienieni w popioł. -

Znalazłem Cię

Pytałem o Ciebie na drogach rozstajnych
Pytałem na dole, pytałem na górze
Pytałem żywicy z krzyża sosnowego
I liter złożonych wrytych w marmurze.

Pytałem tęsknoty, co w latach zakłęta
I wiatru pytałem co łan zboża chyli
Pytałem jesieni i zimy pytałem
Miesiące, tygodni, godziny i chwili.

Pytałem się ptaka w przestrzeni ogromnej
Co skrzydłem nadziei pył gwiazdny zamiata
Pytałem po miastach i po wsiach pytałem
Gdzie pałac w marmurze, prosta, wiejska chata.

Znalazłem Cię wreszcie, jak stałaś smagana
Latami tęsknoty na pragnień kobiercu
Łzy Twe osuszyłem, ogrzałem miłością
Baśnią kołysałem i ukryłem w sercu.

Zguba

Gdzieś, kiedyś, zimą, latem
w deszczu czy na mrozie
W tumanach mgły, czy w słońcu
Rankiem czy wieczorem
Zgubiłem własne szczęście
Małe, niepozorne
Trochę niewydarzone
Słabe, troszkę chore.

Łaskawego znalazcę o oddanie proszę
Bo bez szczęścia żyć trudno
Rankiem i wieczorem
Niech już będzie małeńkie
Skromne, niepozorne
Troszkę niewydarzone
I troszeczkę chore. -

Przemijanie

Jak mgła się rozplynęła
Moja miłość wierna
Nie weźmie mnie w ramiona
Nie wyjdzie z ukrycia
Z uniesień pozostała
Wyzuta z poezji
Czarnym chlebem karmiona
Szara proza życia. -

WYRÓŻNIENIE W KATEGORII POEZJI

DOROTA WARDECKA – KOSZALIN

x x x

matka już wyszła z letargu
ale jej dzieciom
wciąż obcina się ręce
na wszelki wypadek
by nie odleciały do bardziej słonecznych krajów
nie mogących rozwinąć się
z delikatnych zawiązków – skrzydłach
obcina się ręce
prosto z zachodu ustawami

nasze dzieci muszą mieć
równe europejskim
kable neuronów

x x x (krótki wykład o porządku)

kobiety dostają kwiaty
kwiaty są po to by kobiety
mogły przyjmować ich bukiety z triumfalną obojętnością
kwiaty są ukłonami mężczyzn

mężczyźni są silni
są najsilniejszymi ze zwierząt
są słabsi od kobiet

kobiety powinny być rozpieszczane przez mężczyzn
mężczyźni powinni służyć kobietom
powinni obsypywać je kwiatami
kobiety powinny głaskać swoich mężczyzn po głowach

(pieśń sadystyczna)

będzie cię zawsze bolał mój głos
subtelny i przewiercający kryształem czarne szkła
i śmiech mój
którego nie udało mi się stłumić
i zawsze bolał cię będzie taniec moich źrenic
na który tylko popatrzyłeś
i kłuć cię będzie w najczulsze komórki
twojego chorego serca ogniodajna przezroczyłość
oczu tak głębokich aż jasnych
i dreszczem cię przejmie widok każdego
kto wskoczy w tę studnię
i mój ciepły uśmiech dla niego

i bolał cię będzie zawsze
skończony już
mój osobisty teatrzyk
z tobą i mną i strumieniami białej krwi
będzie cię bolał
amatorski teatrzyk zamiast miłości

x x x (wb. poz. rados.)

jesteś krzyżem na niebie
który rozplątywałby mi ścięgni kości skrzydeł
gdybym przybiła się
do niego gwoździami strachu
czułabym się jak kobieta o ciężkich jesienią oczach
modląca się do wyolbrzymionych bóstw ziemi
kiedy zupełnie naturalnie
śpiewasz wśród przechodniów swoją inność
kiedy na szkielecie z desek rozciągasz
wilgotną pajęczynę nwerów

Nie przybiłam się do ciebie
jestem sobie krzyżem nad własnym ołtarzem
Jesteś sobie krzyżem na wietrze

Złamałibyśmy się
nawzajem

WYRÓŻNIENIE W KATEGORII POEZJI

PATRYCJA WINTER – BIAŁOGARD

x x x

Niektóre szczyty można zdobyć
tylko razem.

Jest tylko jedno lekarstwo na
duże kłopoty: małe radości.

Rozczarowanie trzeba palić,
a nie balsamować.

Lepiej zapalić świeczkę, niż
czekać w ciemności.

Uśmiech to najkrótsza droga do
drugiego człowieka.

x x x

uwieszona jak słuchawka
aparatu telefonicznego

- w pobliskiej budce –
wrzucam kolejno złote kóleciska

- do pożeracza –
czekam

a w uszach gra mi
jedna

wciąż ta sama

- muzyka –

w tej muzyce tonę

chwytając dla ratunku

- nadziei –

że może jednak połączenie

nasze

- zostanie zrealizowane

x x x

Zapodziałam gdzieś miłość
do drugiego człowieka
zgubiłam klucz do serca
utopiłam swoje marzenia
a mimo to
wciąż żyję.

x x x

Starzy we wszystko
wierzą, dorośli
we wszystko wątpią
młodzi wszystko wiedzą.

x x x

nieraz uciekasz
przed światem
w głąb siebie
i nie wiesz
że właśnie tam
jesteś w samym
środku zła.

x x x

Niektóre książki są
bardzo ciekawe, tylko
umiejscowienie
zakończenia jest
fatalne: zbyt dalekie
od pierwszej strony.

WYRÓŻNIENIE DRUKIEM

JAROSŁAW PASZKIEWICZ – SZCZECIN

pogrzeb

przechodzę w kolejny wymiar
trzeci, dziesiąty
wszystko jest takie samo
lecz inne wielokrotnie
nie mogę być pewien
czy to ja
bo ja w dziesiątym wymiarze
to chyba nie to samo
co ja w wymiarze pierwszym

teorię względności sformułował ktoś inny,
więc ja pójdę na pogrzeb
żywcem grzebią obiektywizm
tylko głowa została na powierzchni
koniec! stójcie! niech zostanie głowa
porozmawiajmy czasem z głową
ryba psuje się od głowy
głowa rodziny
głowa sałaty
brak oleju w głowie
pół głowy ma półgłówek

WYRÓŻNIENIE DRUKIEM

JADWIGA ZAPASA – HREHOROWICZ

Nocne rwanie jablek

Zaproszono nas na wieś. Jedziemy.
Późny wrzesień, popołudnie, pogoda.
Czas pożegnać zmartwienia i troski,
miejskie mury porzucić nie szkoda.

Las się pręży w jesiennych promieniach:
drzewa, krzewy – jak modelki na scenie!
Dla żółtości, czerwieni i brązów
porzucają niemodne zielenie.

Łąki w mglistej drzemią melancholii;
na pastwiskach brykają żrebaki,
płaszcz wkoło swym radosnym rzeniem
spiskujące coś przed zimą – ptaki.

Biesiada miła: swojskie gadu – gadu
w kręgu rodziny i dobrych sąsiadów
pod gwiazdnym niebem... i nagle olśnienie –
a może spacer do bliskiego sadu?...

W drzewa jableczne, przyodziane mrokiem –
by kraść owoce smaczne i soczyste –
wtulić się trzeba, rozgarniając dłońmi
gęste i drzące, księżycowe liście.

Wiele się w życiu uniesień przeżyło,
ale w pamięci najdłużej zostanie –
pośród snów, wizji, poezji i jawy –
to rośne, wonne, nocne jabłkobranie...

WYRÓŻNIENIE DRUKIEM

DOMINIKA DADAN - BOBOLICE

Samotna

Przykryta kocem
z samotności
całuję ciemność
matkę snu
Czekam aż wsiąknie
żal mój w poduszkę
zatopi wspomnienie
Ciebie znów

Noc

przyszła noc
przyniosła ze sobą
myśli o życiu
marzenia o śmierci
zabiła sen
rękoma strachu

Wybrałam śmierć

Wybrałam śmierć
nadzieję na lepsze jutro
sen w burgundach atlasu
pocałunek w policzek alabastrowy
zimną ciszę
przedział dla chętnych
w pociągu do wieczności...

WYRÓŻNIENIE DRUKIEM

ULEŃKA BIELENIS – SZCZECIN

pomyłka

Myślałam,
że wiersze
można pisać
tylko wieczorem.
Ale nie.
Ból
tak samo
pulsuje przy drugim śniadaniu...

życie

poczęta z miłości
już tyle lat
żyję na tym świecie;
lekką stąpając
po niepewnym gruncie
każdy krok
jest wielki;
każdy krok jest niebezpieczny,
ale zawsze spadnę na poduszkę,
którą
ukradkiem
podłoży mi
Bóg...

WYRÓŻNIENIE DRUKIEM

PAWEŁ ŻUROWSKI - KOSZALIN

x x x

Dzięki tobie
jestem
tu gdzie jestem.
Lubię zapach polnych kwiatów,
morza
i smak poziomek.
Potrafię kochać, szanować
umiem wybaczać
i powracać

Dzięki tobie
ogarnia mnie trwoga
na myśl o braku
twojej osoby

x x x

Tych wszystkich,
którzy są
którzy odeszli,
małych i dużych
chudych i grubych
tych co płakali,
tych co krzywdzili.

Nauczyłaś mnie kochać...

X X X

Z miejsca na miejsce
przekładam twoją fotografię.
Wtulam się w płowiejący zapach
granatowego swetra.
Szukam miejsca,
wśród zgiełku
i ciszy.
Wieczorami, płatki śniegu,
zagubione w wirującym pędzie,
przywodzą na myśl ciepło
twego oddechu.
Rankiem, gorące promyki słońca,
przypominają chłód
twojego ciała...

WYRÓŻNIENIE DRUKIEM

ARTUR ŻEJMO – KOSZALIN

Wody---!

Wody

Wody chcieli, wody chcieli czystej

Czystej, spokojnej, chcieli wody przejrzystej

Nie strojnej w dwutlenkowe korale i anionowo –
kationowe cekiny

Nie naukowo spłodzonej, poprawnej i naukowo jedynej
prawdziwej

Nie czystej czystością z odzysku: „z kanału przyszłaś i
w kanał powrócisz”

Szli przez Saharę, gdzie wielu łaknących

Brnęli przez bagna mściwe

Przeszli przez morze – czerwone i słone, żółte

i czerwone

czarne i czerwone,

śródziemne i czerwone,

ocean spokojny a też

czerwony

Wieleśmy ujrzeć musieli by wreszcie zobaczyć,

Wyszeptał, że trzeba zamknąć oczy by wreszcie
zobaczyć

Dwie łzy

Dwie łzy popłynęły, łzy czyste

Czyste, niespieszne, popłynęły łzy przejrzyste

WYRÓŻNIENIE DRUKIEM

MARTYNA OLSZEWSKA – BIAŁOGARD

Chwile

Są chwile na które można czekać i czekać...

Jednak warto na nie czekać.

Bo bez chwil życie traci sens, nie można
cieszyć się czymś co zaraz minie.

Warto mieć swoją chwilę. Bo dla każdego

Będzie istnieć świat

Słowo

Dla kogoś znaczy

wiele, dla kogoś to łyk

rozpaczy, cierpień jest wiele,

lecz słowo wszystko wybaczy.

Wujek

Brak mi tych słów,

które tak kochałam,

brak mi tych żartów,

które tak lubiłam.

Mój Wujek kochany

wszystko spakował do

zielonego POLONEZA

i odjechał do nieba bram.

WYRÓŻNIENIE DRUKIEM

AGATA HAŁUSZCZYK – CZAPLINEK

Mali ludzie

Przybyli bezimienni pod rękę z ciszą,
Bocznymi ulicami – by nie przeszkadzać.
Idą zgarbieni o lasce czasu,
W milczeniu, jeden drugiemu coś opowiada.

Jak runo leśne słońcem nie wypieszczone,
Wciąż w cieniu, wciąż w tyle – nie usychają.
Są. I widzą najwięcej,
Z dożywotnim wyrokiem – nie narzekają.

I choć brakło im miejsca na piedestale,
Z godnością spoglądają z dołu.
Przywiązani do trosk rzemieniem cierpienia,
Wracają znuzeni do ciepłych domów.

Piszą swą sagę połamanym piórem,
Rzeźbią swój pomnik zamarzniętą gliną.
Potem z uśmiechem się rozglądają,
Łzę ronią, zasypiają i giną.

WYRÓŻNIENIE DRUKIEM JERZY GRAJEWSKI – KOSZALIN

Kuchnia polska

Z przypraw szczyptę
łez, uśmiechu,
euforii i żalu.

Wymieszać w długim
związku...

Dodać zasuszony
kwiat konwalii,
chwilę szaleństwa,
szklankę rozsądku.

Zagęścić ciepłym
pocałunkiem,
kroplą ironii,
momentem hysterii,

lub odrobinką zazdrości.
Podawać z szacunkiem
i lampką Cherry.

Nie polecam innej miłości.

WYRÓŻNIENIE DRUKIEM

KAMILA CHODZICKA – CHOCIWLE

Gdzieś tam

chleb
złocisty, wypieczony
w gorącym piecu
niesmaczny
wyrzucasz go do kosza
nie dasz nawet psu
w tym samym czasie
gdzieś tam daleko
umiera głodujący
jeden okruch
złotego daru nieba
ratuje mu życie

przeziębienie
leżysz w łóżku
mówisz choroba
w tym samym czasie
gdzieś tam daleko
śmierć epidemia

walczysz z kurzem
polerujesz meble
pastujesz podłogę
gdzieś tam daleko
właśnie ktoś zmarł
pod zasłoną much

skaleczenie
bandażujesz ranę

z płaczem
gdzieś tam daleko
właśnie ktoś umarł
tonąc we krwi

układasz puzzle
ciekawa zabawa
praca umysłu
gdzieś tam daleko
dopasowują głowę
do reszty ciała

III NAGRODA W KATEGORII PROZY

MAGDALENA SERWACH – CZAPLINEK

Jak Feniks z popiołów /fragment/

Już późno! Ósma trzydzieści. Zbiegam po trzeszczących schodach. Spóźnię się! Schody trzeszczą okropnie. Nagle słyszę: „Artysta – dadaista”. Odwracam się, spoglądam na wszystkie strony. Nikogo nie ma. Kto to powiedział? Schodzę dalej. Znowu „artysta – dadaista”. Zatrzymuję się. Spoglądam na schody. Ach, to schody tak trzeszczą! Ale zaraz – co za artysta – dadaista? Schodzę dalej, a one znowu. Artysta – dadaista – ładnie! Jestem na dole. Nie, chcę jeszcze raz posłuchać! Wchodzę i schodzę raz jeszcze. I tak w kółko. Nagle drzwi z pierwszego piętra otwierają się.

- Co tam znowu! – krzyczy właścicielka – A, to pan! Zgłupiał pan czy co? Chodzi pan po tych schodach jakby pana coś opętało. Artysta się znalazł!

- Artysta – dadaista? – pytam
- Wariat! – zamyka z trzaskiem drzwi.

Za piętnaście dziewiąta. Nie zdążę do pracy. Muszę iść ulicą Brucką. Przede mną galeria. Nigdy jej nie zauważając, przechodzę chłodno obok. Jakaś wredna siła każe mi spojrzeć w szyby galerii. Spoglądam i oniemiałem. W szybie „Szaleniec” Paula Klee! Muszę tam wejść! Zrzucę ten obraz ze ściany! Nie będzie mnie już więcej prześladował! Wchodzę po kamiennych schodkach. Już chcę otworzyć drzwi, gdy nagle oprzytomnienie: muszę iść do banku – obowiązki wzywają! Rozprawię się z tym po pracy! Dzisiaj po pracy wstąpię do galerii!

W pracy nie mogę się skupić. Wciąż myślę o galerii i o „Szaleńcu”. Ludzie są dla mnie jak zjawy. Nie widzę ich twarzy. Zresztą nie wydają mi się one ważne. Przyczyny ich osobowości mnie nie interesują. Zwykli ludzie wtopieni w tłum podobnych do

nich. Gonią za czymś, szukają swego szczęścia i nie mogą go odnaleźć. Zupełnie jak ja.

Nie wiem nawet jak to się zaczęło. Podany temat, jakaś myśl, ktoś krzyczy, że jego projekt będzie doskonały, a ja mówię:

- Nic nie jest doskonałe! Po co tworzyć coś, czego nie ma! Po co tworzyć doskonałe skoro nawet świat nie jest doskonały – i nagle jakieś natchnienie, jakaś myśl każe mi mówić dalej. Słowa tego co mówiła do mnie Aurelia są jeszcze żywe, jeszcze je słyszę. – Po co nam kanony, proporcje, granice! Po co formy! Po co ten entuzjazm dla starych rzeczy: posagów, obrazów! Po co każdy centymetr na płótnie zapelniać farbą! Dlaczego nie tworzymy czegoś nowego? Dlaczego nie wzbijemy się ponad wyżyny sztuki?! Bardziej, niż ostateczny efekt, powinien się liczyć akt twórczy artysty! Forma to chaos! Forma nie jest w sztuce potrzebna! Sztuka powinna być prosta! Koniec z przesytem! Ciągłym dodawaniem nowych elementów! Po co tworzyć skomplikowane rzeczy – sztuka to nie matematyka! Powinniśmy powracać do form pierwszych, czystych materii! – całą tę moją manifestację wygłosiłem w obecności tych nieszczęśliwych ludzi. Ale oni tego nie rozumieją. I pewnie nigdy nie zrozumieją. Słyszę za sobą tylko śmiech. Więc po co mi to było? W głębi duszy potrzebowałem tego! Tak, potrzebowałem tego, żeby coś zrozumieć... Nagle ktoś z tłumu krzyczy: „Z powołaniem się pan minął! trzeba było zostać artystą, a nie pracować w banku!” I ma rację, „trzeba było”.

- Już sam nie wiem, dlaczego nie zostałem artystą. Ale wszystko wyjaśni się dziś po pracy.

Nie tracę nadziei. Biegnę przez wąskie uliczki. Jak nigdy dotąd pragnę teraz jak najszybciej być na Bruckiej. Szybciej, szybciej... Jest Brucka! Jest galeria! Wchodzę pewnym krokiem. Otwieram drzwi i wpadam jak burza. Pracownik galerii spogląda na mnie ze zdziwieniem. A ja rozglądam się i nigdzie nie widzę „Szaleńca”. Niemożliwe! Przecież jeszcze rano tu był!

- Słucham pana, czego pan sobie życzy? – pyta.
- „Szaleniec” – powtarzam

- Nie rozumiem.
- „Szaleniec” Paula Klee
- „Szaleniec” Paula Klee ?
- Tak, był tu dziś rano.
- Gdzie?
- No tu, w tej galerii! – upieram się jak małe dziecko. Zaraz tupnę nogą i przyzna mi rację. – Gdzie jest „Szaleniec” Paula Klee?
- O ile się nie mylę to w muzeum Wallraf – Richartz w Kolonii, proszę pana.

Patrzę na niego ze zdziwieniem. Wariata ze mnie robi, czy co? Wszyscy dzisiaj robią ze mnie wariata. Rozglądam się jeszcze dookoła jakby z niedowierzaniem i wybiegam równie szybko jak wpadłem.

Biegnę po trzeszczących schodach, a te cisza – nic do mnie nie mówią. Drzwi na pierwszym piętrze otwierają się:

- Ej, lokator! Chodź no pan tutaj! – Czego ona może ode mnie chcieć?

Proszę, jakaś młoda dziewczyna zostawiła. – Biorę do ręki, patrzę, „Zaproszenie”.

- Co to ? pytam jakby właścicielka nie wiedziała.

- A zaproszenie na wernisaż. Teraz to się nawet nie dziwię, że pan taki roztargniony. Bo na początku brałam pana za wariata. A tu proszę, w kręgu artystycznym się pan rozwija! To dobrze, dobrze...

Artysta – dadaista – skrzypią schody, gdy wchodzę na górę. Nawet się cieszę z zaproszenia. Nawet chcę tam iść. Chcę popatrzeć na sztukę. Tylko coś dziwnie sprawia mi ból – to nie ja tworzę, ale ktoś inny.

WYRÓŻNIENIE W KATEGORII PROZY

ANNA RYDLAK – WAŁCZ

Niezapominajki /fragment/

Pani w „REJESTRACJI” przydzieliła mi pokój we wschodnim skrzydle. Był mały, pod ścianą stało duże łóżko, a pod oknem miękki fotel i lampka. Przyjemnie mi się w nim spało. Rano obudziłem się wypoczęty i postanowiłem się trochę rozejrzeć.

Poszedłem długim korytarzem w kierunku drewnianych schodów prowadzących do góry. Były bardzo stare i zakurzone. Widać było, że dawno nikt z nich nie korzystał. Miałem pewne wątpliwości, czy powinienem na nie wchodzić. Mogły się na przykład pode mną zawalić, albo tam mogły być jakieś rzeczy, których nikt nie powinien oglądać. Jednak ciekawość wzięła górę nad moim rozsądkiem i postanowiłem skorzystać z okazji, że akurat nikogo nie było na korytarzu.

Nie tylko schody były zakurzone, ale z sufitu zwisało mnóstwo pajęczyn, które co chwila przyczepiały mi się do twarzy. Wydawało mi się, że moja wspinaczka nie będzie miała końca, gdy znalazłem się w dużym, pustym pomieszczeniu. Miało dwa wielkie okna wychodzące na pole. Wydawało mi się, że rosło na nim zboże, ale nie byłem pewny.

W pokoju było bardzo duszno, więc postanowiłem otworzyć jedno z okien. Stałem przy nim i zapaliłem papierosa. Przypomniało mi się, jak wzięłem do ust swoją pierwszą fajkę. To było rok temu u dziadka na strychu. Siedziałem z kolegami i paliliśmy kradzioną paczkę. Wszyscy myśleliśmy, że się udusimy, ale i tak był zabawnie. Szkoda, że tamte czasy już minęły. Już się nie przyjaźnimy tak jak kiedyś. A pokłóciliśmy się o taką głupotę

Mieliśmy wyjechać, razem na obóz sportowy do Czech. Ale nasze plany diabli wzięli, bo paru chłopaków stwierdziło, że nie opłaca się wydawać tyle pieniędzy na pobyt w jakimś małym

miasteczku pięć kilometrów od granicy z Polską. Po prostu zaczęli stroić fochy. No i nic nie wyszło z naszej wycieczki. Byliśmy bardzo źli na naszych kumpli i kłótnie z nimi były na porządku dziennym. Aż w końcu przestaliśmy się do siebie odzywać. Każdy zajął się swoimi sprawami. Jediną dobrą rzeczą jaka z tego wynikła było to, że pojechałem na ten konkurs.

Nagle moje rozmyślania przerwał jakiś wielki hałas. Wydawało mi się, że coś ciężkiego spadło na podłogę. Rozejrzałem się dookoła i zobaczyłem jakieś drzwi. Byłem pewny, że ten huk dobiegł właśnie zza nich.

Podszedłem i powoli je otworzyłem. Nie mogłem uwierzyć w to, co zobaczyłem. Na podłodze, plecami do mnie siedziała Kaśka i malowała coś farbami na ścianie. Nawet nie zauważyła jak wszedłem.

Jej dzieło było dość dziwne, można powiedzieć, że surrealistyczne. Nie wiedziałem co przedstawia. Widziałem tylko skupisko plam i kolorów.

- Nie bój się, nie ugryzę cię – powiedziała do mnie nie odwracając głowy.

- Skąd wiedziałaś, że tu jestem? – zapytałem zdziwiony.

- Usłyszałam, jak ktoś wchodzi do pokoju i otwiera okno. Myślałam, że w końcu któryś z uczestników się odważył i wszedł na górę. Ale potem poczułam dym papierosa. Ze stałych bywalców pali tylko Żebro, ale on tu nigdy nie wejdzie, bo ma alergię na kurz. Skojarzyłam fakty i wyszło na ciebie - powiedziała nie przerywając malowania. - Pewnie nie podejrzewałeś mnie o taką inteligencję, co?

- Chyba raczej ty mnie uważasz za jakiegoś głąba. Lepiej będzie, jak już pójdę, bo nie chcę ci przeszkadzać w tworzeniu dzieła.

Już miałem wyjść, gdy Kaśka się odwróciła i powiedziała:

- Nie musisz wcale iść. Nie przeszkadzasz mi w malowaniu. Właściwie to dobrze, że tu jesteś, bo mi pomożesz. Sama nie dam

rady pomalować ściany tuż pod sufitem, a ty jesteś na tyle wysoki, żeby dosięgnąć. To co, pomożesz mi?

Wyglądała tak uroczo z twarzą i włosami umazanymi farbą. Spojrzała na mnie wzrokiem sarny i po prostu nie mogłem jej odmówić. Poza tym nie miałem nawet takiego zamiaru. Chciałem spędzić z nią jak najwięcej czasu i dowiedzieć się o niej wszystkiego. Zdawałem sobie sprawę z tego, że nie będzie to łatwe, ale od czegoś musiałem zacząć. Kaśka bardzo mi się podobała, a za trzy dni miałem wracać do Łańcuta.

- Pewnie, że ci pomogę, tylko musisz mi wytłumaczyć, co przedstawia twój obraz.

- Naprawdę tego nie widzisz? – zapytała zdziwiona. – Przecież to są wszyscy uczestnicy konkursu. To jest Bizon, ten chłopak w dreadach. Tutaj jest Kleopatra, a to jest... – nagle przestała mówić. Oczy zaszyły jej łzami i nie wiedziałem co zrobić.- To jest Żebro – twój opiekun. Czy mówił ci, że kiedyś byliśmy najlepszymi przyjaciółmi? Ale wszystko się przeze mnie zepsuło, bo nie chciałam mu powiedzieć prawdy. Teraz tego bardzo żałuję...

- Zżerała mnie ciekawość, co się stało, ale nawet nie zdążyłem się zapytać, bo Kaśka zaczęła wyjaśniać dalej.

- Widzisz tę brązową plamę z żółtym punktem w środku? To twoja gitara. Miało zostać tylko tyle, ale teraz muszę jeszcze dorysować twoje niesamowicie błękitne oczy... No dobra, koniec pokazu, bierz pędzel w rękę i namaluj na górze niebo. Chyba potrafisz?

WYRÓŻNIENIE DRUKIEM

MARTA SKIBIŃSKA – KOSZALIN

Niespełniony sen o jutrze /fragment/

- Mickiewicz! Największy poeta doby romantyzmu. Największy geniusz polskiej literatury pięknej. Twórca epopei narodowej jaką jest „Pan Tadeusz”. Po prostu nie ma słów na określenie wielkości tego mistrza. A jak wy przyjmujecie Mickiewicza? Jakie on na was zrobił wrażenie? Proszę... Matuszak

- Mickiewicz moim zdaniem był najlepszym polskim poetą. Samo uznanie „Pana Tadeusza” epopeją narodową jest wielkim wyróżnieniem dla jego twórczości. On jest niczym Homer, a jego epopeja, niczym „Iliada”. Uważam, że Mickiewicz to najlepszy z najlepszych.

- Bardzo dobrze! Zgadzam się z tobą całkowicie. Mickiewicz był najlepszym z najlepszych. Dobrze. Porównanie go do Homera to niewątpliwie wielki zaszczyt i tylko najlepsi go dostępują. Tak, Matuszak, dostajesz duży plusik z wiedzy ponad podstawowej. A co do powiedzenia na ten temat ma... Eliza?

Zanim Eliza cokolwiek powiedziała, powolnym ruchem ciała oparła się wygodnie o oparcie krzesła, nabrała powietrza i po cichu szepnęła:

- Bzdura.

W tym momencie wszystkie oczy w klasie skierowały się na jej postać. Nauczycielce z wrażenia wypadły okulary z ręki. Pomrugła oczami szybko oddychając. Wyszepiała:

- Co proszę?

Eliza odchrząknęła i powiedziała głośniej:

- Bzdura.

- Ja... jaka bzdura? Co ty nazywasz bzdurą, kochanie?

- Mickiewicza i jego epopeję narodową, pani profesor.

- Na jakiej podstawie wysnuwasz taki wniosek? jak największy wieszcz polskiej kultury może być dla ciebie bzdura? Kochanie, tak nie wolno.

- Z całym szacunkiem, pani profesor, ale mam prawo do własnego zdania na ten temat. Ponadto uważam, że mickiewiczowski mit jest bardzo przesadzony, a uznanie „Pana Tadeusza” epopeją narodową jest jak splunięcie Homerowi w twarz. Jak można porównywać homeryckie dzieło do wypocin Adama?

- Wy...wy... wypocin. Czy tak nazywasz trzynastozgłoskowiec w dwunastu księgach? To dzieło to dla ciebie wypociny?

- Powiem więcej, raczej marne wypociny.

- Nie, no trzymajcie mnie! Trzymajcie mnie, bo zaraz upadnę!! Kochanie, czy ty wiesz, co ty takiego wygadujesz?!

- Tak, pani profesor, jestem tego w zupełności świadoma.

Polonistce na moment zrobiło się słabo, ale po krótkiej chwili była gotowa do kontynuowani a dyskusji.

- Podaj mi choć jeden sensowny argument, dla którego uważasz, że „Pan Tadeusz” to, cytuję, „marne wypociny”

- Ilu według pani ludzi przeczytało „Pana Tadeusza” w tej szkole?

- Wszyscy moi uczniowie!

- A ilu z nich sięgnęło po nią nie jako po lekturę, ale po książkę na miłe, ciepłe wieczory? Ilu według pani ludzi zrozumiało ją, bez żadnych opracowań? Ilu ludziom ona naprawdę się spodobała? A poza tym to już czyste idiocstwo zrobić z niego epopeję narodową.

- Uważasz, że nie zasługuje na takie wyróżnienie?

- Nie. Polacy po prostu stwierdzili, że skoro Grecy mieli swoją epopeję i swojego Homera, to i Polacy powinni mieć kogoś takiego. A że Mickiewicz i „Pan Tadeusz” był pod ręką i miał poparcie i uznanie społeczeństwa, to go wzięli i zrobili z niego wielkie dzieło na miarę epopei narodowej. I do dziś wszyscy padają z zachwytu, gdy zarecytuje się im coś z tej książki. I nie jest ważne,

że połowy nie rozumieją. Ważne jest, że perfekcyjnie umieją się zachwycać. Nie mówię oczywiście, że Homera można czytać w kapciach przy ciepłej herbacie z miodem, ale przynajmniej to, co stworzył Homer, było tak sugestywne i realnie przedstawione, że do dziś wielu uważa, że postacie powołane przez niego do życia były postaciami historycznymi. Weźmy samego Agamemnona.

- Do czego zmierzasz?

- Zmierzam do tego, że bardzo dużo osób płaszczy się przed panią i wychwala Mickiewicza, by tylko zaliczyć u pani. Podejrzewam, że połowa to nawet „Inwokacji” nie przeczytała stwierdzając, że jest to tak nudne, że szkoda na taki literacki chłam czasu. Zmierzam do tego, że świat przedstawiony u Mickiewicza jest wręcz odrażający w pewnych momentach swoją słodkością i naiwnością. Mało tego, niech się pani zapyta stu osób mieszkających na całym świecie, i niech pani wymieni nazwisko Mickiewicza i Homera. Ciekawe, kogo znają? Nie będę pani profesor oszukiwać, większość młodzieży Mickiewicza ma po prostu głęboko w dupie. Zarówno młodzież w Polsce jak i na całym świecie.

- Jakich ty słów używasz, ty...

- Hemingway w „Starym człowieku i morzu” napisał „kurwa”, a i tak uznano tę książkę za lekturę, więc uważam, że nazwa części ludzkiego ciała nie jest aż tak bardzo gorsząca.

W tej właśnie chwili zadzwonił dzwonek, zagłuszając, co polonistka miała do powiedzenia. Eliza zrozumiała tylko, że ta dyskusja jeszcze nie jest zakończona.

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
Protokół Komisji Oceniającej	5
Marek Wiśniewski	7
Joanna Kaczor	12
Andrzej Paczkowski	15
Dorota Wardecka	20
Patrycja Winter	23
Jarosław Paszkiewicz	25
Jadwiga Zapasa – Hrehorowicz	26
Dominika Dadan	27
Uleńka Bielenis	28
Paweł Żurowski	29
Artur Żejmo	31
Martyna Olszewska	32
Agata Hałuszczuk	33
Jerzy Grajewski	34
Kamila Chodzicka	35
Magdalena Serwach	37
Anna Rydlak	40
Marta Skibińska	43

